

Innst. S. nr. 132

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 17 (2005-2006)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU) for 2005

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

Stortingets delegasjonen til Den Interparlamentariske Union (IPU) for valgperioden 2005-2009 består av følgende representanter:

Medlemmer	Personlige varamedlemmer
Finn Martin Vallersnes (H), leder	Magnhild Meltveit Kleppa (Sp)
Thore A. Nistad (FrP), nestleder	Per Roar Bredvold (FrP)
Espen Johnsen (A)	Ingrid Heggø (A)
Torny Pedersen (A)	Heidi Sørensen (SV)

For valgperioden 2001-2005 bestod delegasjonen til IPU av følgende representanter:

Medlemmer	Personlige varamedlemmer
Karin Andersen (SV), leder	Magnhild Meltveit Kleppa (Sp)
Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A), nestleder	Knut Storberget (A)
Thore A. Nistad (FrP)	Ola T. Lånke (KrF)
Finn Martin Vallersnes (H)	Sonja Irene Sjøli (H)

IPU ble etablert i 1889. Organisasjonen er et samlingspunkt for parlamentarisk dialog. Den arbeider for å fremme fred og samarbeid og støtte utviklingen av

representativt demokrati i alle verdensdeler. Dette skjer gjennom erfaringsutveksling og informasjonsspredning mellom parlamentene, og ved debatter for å sikre parlamentarisk engasjement i viktige internasjonale spørsmål. Menneskerettigheter står sentralt.

143 nasjonalforsamlinger er medlemmer av IPU pr. 1. mars 2006. Europaparlamentet og regionale parlamentarikerforsamlinger er assosierte medlemmer, til sammen syv.

Det er nå etablert tre faste komiteer for henholdsvis fred og internasjonal sikkerhet, bærekraftig utvikling, finansiering og handel, og for menneskerettigheter og demokrati.

Hovedspørsmål og norske prioriteringer

I 2005 var IPU's ambisjoner om å knytte seg nærmere til FN et viktig tema. IPU ønsker å utgjøre et parlamentarisk forum som kan gi mer demokratisk legitimitet til FN. Den norske delegasjonen har arbeidet for at IPU kan utgjøre en slik demokratisk dimensjon til FN, og ønsker å bidra til å hindre at det etableres et nytt parlamentarisk forum i tilknytning til FN.

Den norske IPU-delegasjonen bidrar i IPU's fredsarbeid. Finn Martin Vallersnes, leder av IPU-delegasjonen i perioden 2005-2009, var i 2005 leder av IPU's Midtøsten-komité. Denne komiteen bringer sammen parlamentarikere fra Israel, de palestinske områder og nabolandene. Under hver generalforsamling i FN arrangeres det parlamentariske høringer i New York i regi av IPU. Høsten 2005 deltok Finn Martin Vallersnes i et panel om fredsbygging under høringene.

Den norske delegasjonen har i 2005 fortsatt engasjementet i IPU's arbeid med kvinnespørsmål, ved deltakelse under IPU's kvinnemøter og ved andre debatter knyttet til likestillingsrelaterte temaer i IPU.

Under IPU's sesjoner i 2005 var temaet finansiering av utvikling og spørsmålet om internasjonal beskatning særlig kontroversielt. Det var også debatt om migrasjon og utvikling. IPU er den eneste parlamentariske

forsamling med globalt medlemskap. Det medfører iblant splittelser man også ellers kan vente i globale fora, for eksempel nord/sør, noe som i slike situasjoner kommer tydelig fram.

2005 var et år preget av valgkamp til presidentvervet i IPU. Det var to kandidater denne gangen, og begge kom fra den geopolitiske vest-gruppen "tolv pluss", som den norske delegasjonen tilhører. Italienske Casini ble valgt som ny IPU-president. Han er president i det italienske deputerkammeret.

I IPU var det i 2005 en debatt om mulig IPU-reform. En av årsakene til denne debatten er en konsulentrapport fra Saatchi & Saatchi som har påpekt mulige årsaker til at IPU i dag ikke er bedre kjent, og som gir forslag om informasjonsstrategi og andre tiltak for å bøte på dette.

Under sesjonene i Manila om våren og i Genève om høsten deltok medlemmene av den norske delegasjonen aktivt i plenumsdebattene, i komiteene og på særlige møter og seminarer. Alle de norske delegatene holdt innlegg.

112. interparlamentariske konferanse i Manila

Stortinget deltok med seks delegasjonsmedlemmer til konferansen, som fant sted 3.-8. april 2005. Under vårsesjonene foregår de viktigste debattene dels under generaldebatten i plenum, og dels i de tre faste komiteene.

Det overordnede tema for generaldebatten denne gang var kvinnespørsmål. Mange viste til gapet mellom vedtatte lover og programmer, og manglende gjennomføring i praksis av det som var vedtatt. Hiv/aids, menneskehandel og kvinner i konflikt var blant de temaer som ble berørt av mange talere. I det norske innlegget ble det påpekt at selv om mange fremskritt er gjort, må man hele tiden fortsette kvinnearbeidet, også i land som Norge der mye er oppnådd. Såkalt kvinne-"mainstreaming" i utviklingshjelpen ble kritisert fordi det lett medfører nedprioritering av kvinnespørsmål, ble det sagt fra norsk side.

Den norske IPU-delegasjonen holdt innlegg på vegne av Nordisk Råd om tusenårsmålene, manglende vilje til åpning av egne markeder for utviklingslandenes produkter, og om behovet for godt styresett.

Temaene for komiteene var under Manila-sesjonen for det første straffeforfølgning av folkemord, forbrytelser mot menneskeheten, krigsforbrytelser og terrorisme. Debatten ble i stor grad preget av fokus på terrorisme, som etter den norske delegasjonens syn ikke burde vært blandet sammen med dette temaet av hensyn til konsolidering av arbeidet til den nyetablerte internasjonale straffedomstolen.

Det var komitedebatt om nye mekanismer for finansiering av utvikling. Den norske delegasjonen frem-

holdt at slike nye ideer om finansiering ikke måtte komme i veien for rike lands mål om å gi 0,7 pst. av brutto nasjonalinntekt til utviklingsbistand. Videre ble det fra norsk side sagt at forslaget om internasjonal beskatning var prematurt.

I komitedebatten om hiv/aids la det norske innlegget særlig vekt på kvinners stilling.

I plenum debatterte delegatene et hastetema, som denne gang gjaldt forebygging og håndtering av naturkatastrofer. Utgangspunktet var tsunamien i Sørøst-Asia få måneder før sesjonen. For én gangs skyld var det enighet om valg av tema til hastedebatten.

113. interparlamentariske konferanse i Genève

Høstsesjonene i IPU finner sted i Genève, og fra Stortinget deltok tre representanter under sesjonen 17.-19. oktober. Under disse sesjonene er det ingen generaldebatt, men et hastetema debatteres i plenum. De andre debattene foregår i komiteene.

Den mest kontroversielle resolusjonen gjaldt migrasjon og utvikling. Det ble en polarisering mellom land fra den rike verden og land som eksporterer arbeidskraft og andre migranter. De kontroversielle punktene i resolusjonen gjaldt åpning av arbeidsmarkedet, spørsmål om asyl for såkalte irregulære migranter, kompensasjon til land som rammes av betydelig "brain drain", samt spørsmål om integrasjon og opplæring i "kulturell orientering". Det norske innlegget fokuserte på migrantkvinnens sårbare situasjon, handel med kvinner og behov for strenge straffer i rettsaker om slike forhold.

I debatten om mediernes og parlamentenes rolle i situasjoner med terrorisme og væpnet konflikt, var hovedspørsmålet forholdet mellom ytringsfrihet og myndighetenes ønske om kontroll med informasjon som tjener terroristenes interesser. Fra norsk side understreket man behovet for å ivareta hensynet til ytringsfrihet og de andre menneskerettighetene når terroristenes interesser skal bekjempes.

Et tredje debatttema gjaldt det sivile samfunn og forholdet til parlamentene i utviklingen av demokrati. Her ble det særlig en debatt mellom delegasjoner som uttrykte behov for å forhåndskontrollere det sivile samfunns aktiviteter, og de som advarte mot slik kontroll.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 17 (2005-2006) - årsrapport fra Stortingets delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU) for 2005 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 26. april 2006

Marit Nybakk
fung. leder

Alf Ivar Samuelsen
ordfører